

УДК 33.338

Федак Л.М., аспірант

Національний університет «Львівська політехніка»

ФАКТОРИ ВПЛИВУ НА УПРАВЛІННЯ ЗАПАСАМИ: СУТНІСТЬ ТА КЛАСИФІКАЦІЯ

Запропоновано трактування поняття «фактори управління запасами». Розроблено сукупність факторів впливу на управління запасами з позиції процесно-структурованого підходу на основі загальних функцій управління ними. Подано коротку характеристику впливу факторів на кожну із функцій управління запасами та наведено позитивний і негативний впливи факторів на процес управління запасами.

Ключові слова: фактор, запаси, фактори впливу на управління запасами, процесно-структурований підхід.

Fedak L.

FACTORS OF IMPACT ON INVENTORY MANAGEMENT: ESSENCE AND CLASSIFICATION

Suggested an interpretation of the term “factors of inventory management”. Developed a set of factors of impact on inventory management from the position of process-structured approach to the general functions of management. Presented the short description of factors for each of the functions of inventory management and provides positive and negative effects of factors on the process of inventory management.

Keywords: factor, inventory, factors of impacts on inventory management, process-structured approach.

Федак Л.М.

ФАКТОРЫ ВЛИЯНИЯ НА УПРАВЛЕНИЕ ЗАПАСАМИ: СУЩНОСТЬ И КЛАССИФИКАЦИЯ

Предложена трактовка понятия «факторы управления запасами». Разработана совокупность факторов влияния на управление запасами с позиции процессно-структурированного подхода на основе общих функций управления ими. Представлена краткая характеристика влияния факторов на каждую из функций управления запасами и приведены положительный и отрицательный влияния факторов на процесс управления запасами.

Ключевые слова: фактор, запасы, факторы влияния на управления запасами, процессно-структурированный подход.

Постановка проблеми у загальному вигляді і її зв'язок з важливими науковими та практичними завданнями. Трансформаційних змін зазнають економічні процеси, що відбуваються на вітчизняних підприємствах в останні декілька років. Ринкові відносини характеризуються підвищеним рівнем конкуренції, впровадженням новітніх технологій, виходом на нові ринки, диверсифікацією діяльності тощо. Особливого значення сьогодні набувають питання, пов'язані з розробкою та застосуванням інноваційних технологій менеджменту. Підприємства впорядковують виробничі та реалізаційні процеси, застосовуючи нові технології, економніше використовуючи ресурси, матеріали, деталі, комплектування та покращуючи збутові процеси. Важливе значення на підприємстві відіграють запаси, що є як чинником ефективного функціонування, так і елементом мобілізації фінансових ресурсів. Ефективне управління запасами дозволяє оптимально використовувати та не заморожувати фінансові ресурси тощо. Для досягнення такого результату слід врахувати багатofункціональність середовища функціонування, що чинить вплив низкою факторів. Визначення та згрупування таких факторів забезпечує уникнення негативних наслідків їх дії та спрямування на отримання позитивного результату в

управлінні запасами. З огляду на зазначене, постає проблема визначення комплексної сукупності факторів впливу на управління запасами.

Аналіз останніх досліджень, у яких започатковано вирішення проблеми. Аналіз наукової літератури і публікацій свідчить, що для здійснення ефективної діяльності у будь-якій галузі слід враховувати фактори впливу, які можуть чинити як позитивну, так і негативну дію на процес та результат такої діяльності. Фактори впливу на запаси підприємства розглядають у своїх працях такі науковці: І. Білик, М. Василевський, Л.А. Гончар, О. Дейнега, І.П. Дзьобко, М. Довба, О. Костюк, Є.В. Крикавський, С. Кубів, С. Леонова, П. Малолепші, В.С. Марцин, О. Мних, О.В. Мороз, О.В. Музика, С. Нікшич, С.О. Огієнко, М.А. Окландер, І. Петецький, О. Попко, І. Рикованова, Н. Савіна, Ж.В. Семчук, Л. Сопільник, Л.І. Третякова, В.А. Тупчій, Н. Чернописька, С.Й. Чучмарьова, Л. Юрченко, Л. Якимішин, Л. Янковська, О.Р. Яремко та ін. Слід зазначити, що запаси є невід'ємним елементом організації, тому доцільно, виділяючи фактори впливу на управління запасами, враховувати фактори впливу на організацію. О.Є. Кузьмін, О.Г. Мельник виділяють фактори, що впливають на організацію, класифікуючи їх за рівнем впливу на мікроекономічні і макроекономічні та за середовищем впливу – на фактори внутрішнього і зовнішнього середовища. Макро- та мікроекономічні фактори здійснюють вплив на рівні держави, галузей економіки та підприємств відповідно. До факторів внутрішнього середовища впливу на організацію автори відносять: цілі, структуру, технологію, завдання, працівників, ресурси. Фактори зовнішнього середовища поділяють на прямого та непрямого впливу. Споживачів, постачальників, конкурентів, державні органи влади, інфраструктуру профспілки, партії, громадські організації, систему економічних відносин держави відносять до факторів зовнішнього середовища прямого впливу, а міжнародні події, міжнародне оточення, науково-технічний прогрес, політичні, соціально-культурні обставини, рівень техніки та технології, особливості міжнародних економічних відносин, стан економіки належать до факторів зовнішнього середовища непрямого впливу [1, с. 31-39].

Широкого дослідження запаси набули в логістиці тому, з огляду на зазначене, необхідно досліджувати виділення факторів на її складові, що взаємопов'язані. Б.М. Мізюк виокремив чинники, що гальмують застосування логістичної концепції, до яких відніс: “нераціональний розвиток товаросупровідних структур, низький рівень розвитку виробничо-технічної бази складського господарства, недостатній рівень розвитку і використання сучасних систем електронних комунікацій, електронних мереж, систем зв'язку і телекомунікацій” [2, с.15]. Логістична концепція передбачає розгляд запасів, тому, слід відзначити, що деякі із вказаних факторів, певною мірою, також стосуються і запасів. Низький рівень розвитку виробничо-технічної бази складського господарства чинить безпосередній вплив на управління запасами в цілому та на кожен функціональну дію із запасами зокрема.

Фактори, що впливають на рівень логістичних витрат, наводить Л.А. Гончар, поділяючи їх за функціональними підсистемами комерційної логістики (закупівля та управління запасами, складування, транспортування, обслуговування та надання послуг). До факторів впливу на функціональну підсистему закупівлі та управління запасами автор відносить кредитно-грошову і податкову політику, ціни на товари, знижки за обсяги закупівель, кількість постачальників, їх потужні можливості, розмір і частоту замовлень, наявність і розмір площ складських приміщень, розмір замовлень на закупівлю, рівень і стан товарних запасів, швидкість обертання [3, с. 42-43]. Проте, слід зазначити, що управління запасами включає в себе процес складування, на який діє низка факторів. Автор виділяє такі фактори впливу на витрати складування, як використання площ складських приміщень, середнє навантаження на 1м^2 складської

площі, використання обсягу складу, вантажонапруженість складу, використання підйомно-транспортного обладнання за вантажопідйомністю та часом, наявність просторового транспорту [3, с. 43]. Наведені фактори відображають вплив на витрати управління запасами, що в себе включає і складування, проте, невраховані низка факторів, що не стосуються витрат та здійснюють вплив.

Управління запасами є структурною частиною управління, в тому числі і логістичного. Л.М. Малярець, Г.Л. Матвієнко-Біляєва виділили фактори рівня ефективності логістичного управління: масштаб бізнесу та ступінь господарської самостійності, рівень загального менеджменту, форми співробітництва з партнерами, ступінь координаційної діяльності структурних підрозділів, впровадження логістики в діяльність підприємства [4, с. 190-191]. Окремі із вказаних факторів пов'язані із запасами. Такий фактор, як рівень загального менеджменту, слід розглядати при управлінні запасами на основі функцій менеджменту (загальних та конкретних (спеціальних)), партнерами виступатимуть постачальники тощо.

В.В. Сисоєв подає систему факторів впливу на матеріально-технічне забезпечення організації на прикладі інститутів сектору безпеки держави, класифікуючи їх на фактори зовнішнього середовища прямої і непрямой дії, суб'єктивні і об'єктивні фактори внутрішнього середовища, внутрішні та зовнішні ризик-фактори. До факторів прямої дії зовнішнього середовища відносить: чинники державного управління, постачальників товарів, робіт та послуг, споживачів, конкурентів, характеристики робіт, товарів та послуг, організаційну структуру, діяльність організації [5, с. 22]. Факторами непрямой дії є: соціально-політична ситуація в державі, міжнародна ситуація, економічні фактори, новітні технології та науково-технічний прогрес, екологічна ситуація, географічні та природо-кліматичні умови [5, с. 22-23]. Серед об'єктивних факторів впливу В.В. Сисоєв виділяє інфраструктуру матеріально-технічного забезпечення, матеріальні ресурси та їх запаси, технології оновлення матеріальних ресурсів [5, с. 23]. До суб'єктивних факторів внутрішнього середовища науковець зараховує структуру системи управління матеріально-технічним забезпеченням, персонал органів управління та служб, організацію управлінської роботи, джерела, повноту, стабільність надходжень бюджетних коштів, організацію закупівель, організацію використання матеріальних ресурсів, облікову політику [5, с. 24]. В межах зовнішніх ризик-факторів автор виокремлює загальноекономічні, політичні, ринкові, службові, технологічні, природно-кліматичні і географічні фактори, а в межах внутрішніх – управлінські, технологічні, операційні [5, с. 25-26]. Матеріально-технічне забезпечення передбачає формування запасів організації, тому деякі фактори мають вплив на управління запасами, зокрема фактори зовнішнього середовища прямої дії та низка факторів непрямой дії (науково-технічний прогрес, соціально-політичне та економічне становище держави, міжнародні відносини тощо), а також суб'єктивні та об'єктивні фактори внутрішнього середовища (технологія, ресурси, в тому числі і фінансові, організація закупівель). Інфраструктура також є вагомим фактором впливу на управління запасами, що належить до зовнішнього середовища дії. Виокремлюючи ризик фактори управління запасами, слід зазначити, що до таких варто було б віднести простоювання, технологічну непридатність (псування) та ін.

Розглядаючи місце перебування запасів, виявилось, що значна їх частина перебуває на складах різного рівня (централізованих, децентралізованих), складах готової продукції, відведених для цього місцях, проте частина з них перебуває у виробничому процесі. О.В. Мороз, О.В. Музика виокремлюють фактори впливу на збут та виробництво, такі як: асортиментна політика, транспарентність ринку, конкуренція, дотримання термінів постачань, зміна ринкової ситуації, ноу-хау, збереження робочих місць, рівень потужностей, кваліфікація персоналу, вузькі місця у виробництві,

інвестиційні ризики, законодавчі обмеження, якість продукції, залежність від зміни розмірів заробітної плати, гнучкість [6, с. 32], що дозволяє виявити ті фактори, які можуть з огляду їх перебування впливати на управління запасами. До таких, із названих автором, слід віднести асортиментну політику, конкурентів, своєчасність постачання, ноу-хау, кваліфікацію працівників, законодавство.

В.С. Марцин розробив фактори впливу на розмір і швидкість товарообороту запасів, поділивши їх на зовнішні (співвідношення попиту і пропозиції, ритмічність і стійкість споживання деяких товарів, ритмічність виробництва окремих товарів) та внутрішні (розташування підприємства, спеціалізація підприємства, обсяг та структура товарообороту, площа торгівельного приміщення, форма обслуговування покупців, організування завезення товарів та їх частка, організування комерційної роботи, стан складського господарства, стан фінансового забезпечення підприємства) [7, с. 143-147]. Такі фактори як попит та пропозиція, виробництво, спеціалізування діяльності, стан складського господарства та фінансового забезпечення чинять вплив на управління запасами.

Важливим елементом управління запасами є складське господарство. С.О. Огієнко, І.П. Дзьобко відносять до ключових чинників, що впливають на логістичні процеси складу якість складського сервісу та задоволення споживачів, інвестиції, логістичні витрати, тривалість логістичних циклів, продуктивність [8, с. 80].

І. Білик, М. Василевський, О. Дейнега, М. Довба, О. Костюк, Є. Крикавський, С. Кубів, С. Леонова, П. Малолепші, О. Мних, С. Нікшич, І. Петецький, О. Попко, І. Рикованова, Н. Савіна, Л. Сопільник, Н. Чернописька, Л. Юрченко, Л. Якимишин, Л. Янковська виокремлюють чинники, що мотивують нагромадження запасів, до яких відносять: економію під час закупівлі і виробництва, економію під час транспортування, страхування відхилень від плану (прогнозу), спекулятивні причини, сезонні пропозиції та попит, підтримування закупівлі і виробництва [9 с. 56-57]. Вказані чинники впливають на формування запасів та є стимулами їх створення, вони чинять значний вплив під час планування запасів.

О.Р. Яремко розробила організаційно-економічні умови ефективного управління матеріальними ресурсами та їх запасами, поділяючи умови на державні (нормативно-правова база, розробка комплексних програм із ресурсозбереження, матеріальний сировинний баланс, фінансова підтримка (пряма та непряма), імідж управління), ринкові (привабливість ринку, інтенсивність конкуренції, форми матеріально-технічного забезпечення, ступінь насиченості, канали просування, закономірні ризики, торгові бар'єри), внутрішньогосподарські (правова форма, організаційна структура, стан нормативного господарства, організаційна структура виробництва та споживання, обсяг виробництва, маркетингова стратегія, технічний, технологічний рівень і якість, зниження витрат виробництва й обігу, організація обліку, аналізу, регулювання та контролювання витрат, стимулювання ресурсозбереження, вибір форм постачання, складське господарство, оптимізація запасів, конкурентоспроможність, планування та прогнозування ресурсозбереження, використання відходів виробництва і вторинних ресурсів) [10, с. 4-5]. Фактор трактується як умова та рушійна сила, що в окремих випадках є тотожними поняттями, тому низка виділених умов є факторами впливу на управління запасами, а саме: державні, ринкові (конкуренти, постачальники та динаміка попиту та пропозиції), внутрішньогосподарські (обсяги виробництва, зменшення витрат, пов'язаних із запасами, облікова система запасів та ін.).

Основні фактори, що впливають на політику формування запасів (характеристика товарного асортименту, кількість покупців, робота транспорту, стан виробництва, дії конкурентів) виділив М.А. Окландер [11, с. 113]. Перелічені фактори, значною мірою, стосуються товарних запасів та не відображають усієї сукупності

впливів на управління запасами.

Кон'юнктура споживчого ринку, стан конкуренції на ринку товарних ресурсів, стан дисципліни постачань, рівень інфляції В.А. Тупчій зараховує до факторів зовнішнього середовища, що впливають на запаси товарів та сировини. До внутрішніх факторів впливу науковець відніс: організування комерційної роботи, спеціалізацію підприємства, рівень організування та частоту поповнення товарів і сировини, розташування підприємства, фізико-хімічні властивості товарів та сировини, рівень організування складського господарства, площі торгівельних приміщень, форму обслуговування, особливість і сезонність виробництва та споживання підприємствами галузі продукції, стан фінансового забезпечення підприємства, обсяг та структуру загального товарообороту та товарообороту власної продукції [12, с. 6]. До перелічених факторів зовнішнього середовища обов'язково слід віднести постачальників, конкурентів тощо, а серед внутрішніх – цілі формування запасів, не лише фінансові ресурси, але й інші (матеріальні, сировинні, а також трудові), структуру запасів, номенклатуру та асортиментність продукції та ін.

Ж.В. Семчук, Л.І. Третьякова, С.Й. Чучмарьова виокремили два основних чинники ефективності управління запасами: раціональне ведення складського господарства, систематичний та всебічний облік запасів [13, с. 324]. Поняття фактор і чинник мають синонімічне значення, проте на управління запасами впливає ціла низка факторів окрім названих.

На основі проаналізованого матеріалу слід відзначити, що немає розробленого комплексного переліку факторів впливу на процес управління запасами, що зумовлює загрозу неефективного управління ними. Врахування домінуючих факторів при управлінні запасами забезпечує визначення оптимального рівня запасів на підприємстві, зниження витрат управління ними, раціональний розподіл, економію фінансових ресурсів тощо.

Цілі статті. Виокремити фактори впливу на управління запасами з позиції процесно-структурованого підходу та систематизувати їх.

Виклад основного матеріалу дослідження з повним обґрунтуванням отриманих наукових результатів. Фактор у перекладі з латинської мови – той, який здійснює, виробляє [5, с. 19]. У Великому тлумачному словнику сучасної української мови фактор трактують як умову та рушійну силу будь-якого процесу, явища, іншими словами – чинник [14, с. 188]. З управлінської позиції фактор є елементом управління, врахування або регулювання якого є умовою, що необхідна у прийнятті ефективного управлінського рішення [15, с. 39]. З економічної точки зору поняття фактор має подвійне трактування. По-перше – це умова, яка забезпечує здійснення операції, по-друге – потенційна сила, яка є причиною зміни результату діяльності [16, с. 103]. З організаційної точки зору фактор розглядають як рушійну силу, що здійснює вплив на виробничо-господарську діяльність організації та стимулює отримання результату певного рівня [1, с. 31].

Фактори впливу на управління запасами – це певні сили або умови, що здійснюють вплив (позитивний або негативний) на процес управління запасами (планування, організування, мотивування персоналу пов'язаного із запасами, їх контролювання та регулювання), забезпечуючи їх формування, розподіл та використання.

Виокремлюючи фактори впливу на управління запасами, слід їх типологізувати за певними ознаками: напрямом впливу на – зовнішні та внутрішні, що в свою чергу поділяються за принципом дії на – прямого та непрямого впливу; за характером впливу (позитивного, негативного впливу), за періодом впливу (короткострокового, середньострокового, довгострокового впливу), за причетністю до управління запасами

(спеціальні, загальні), за ступенем важливості (дуже важливі, важливі, мало важливі, майже важливі, неважливі) тощо.

Беручи до уваги процесно-структурований підхід до розгляду управління запасами підприємства як конкретної функції менеджменту, яке розглядається шляхом виконання загальних функцій: планування запасів, організування складського господарства, мотивування працівників складського господарства, контролювання та регулювання запасів, можна класифікувати фактори впливу за функціями. Аналізування діяльності підприємств та дослідження наукових джерел [1, с. 32-39; 2, с. 15; 3, с.42-44; 4, с. 190-191; 5, с. 22-26; 6, с. 32; 7, с. 143-147; 8, с. 80; 9, с. 56-57; 10, с. 4-5; 11 с. 113; 12, с. 6; 13, с.324] дає можливість виділити наступні фактори впливу відповідно до кожної функції управління запасами, що відображенні на рис. 1.

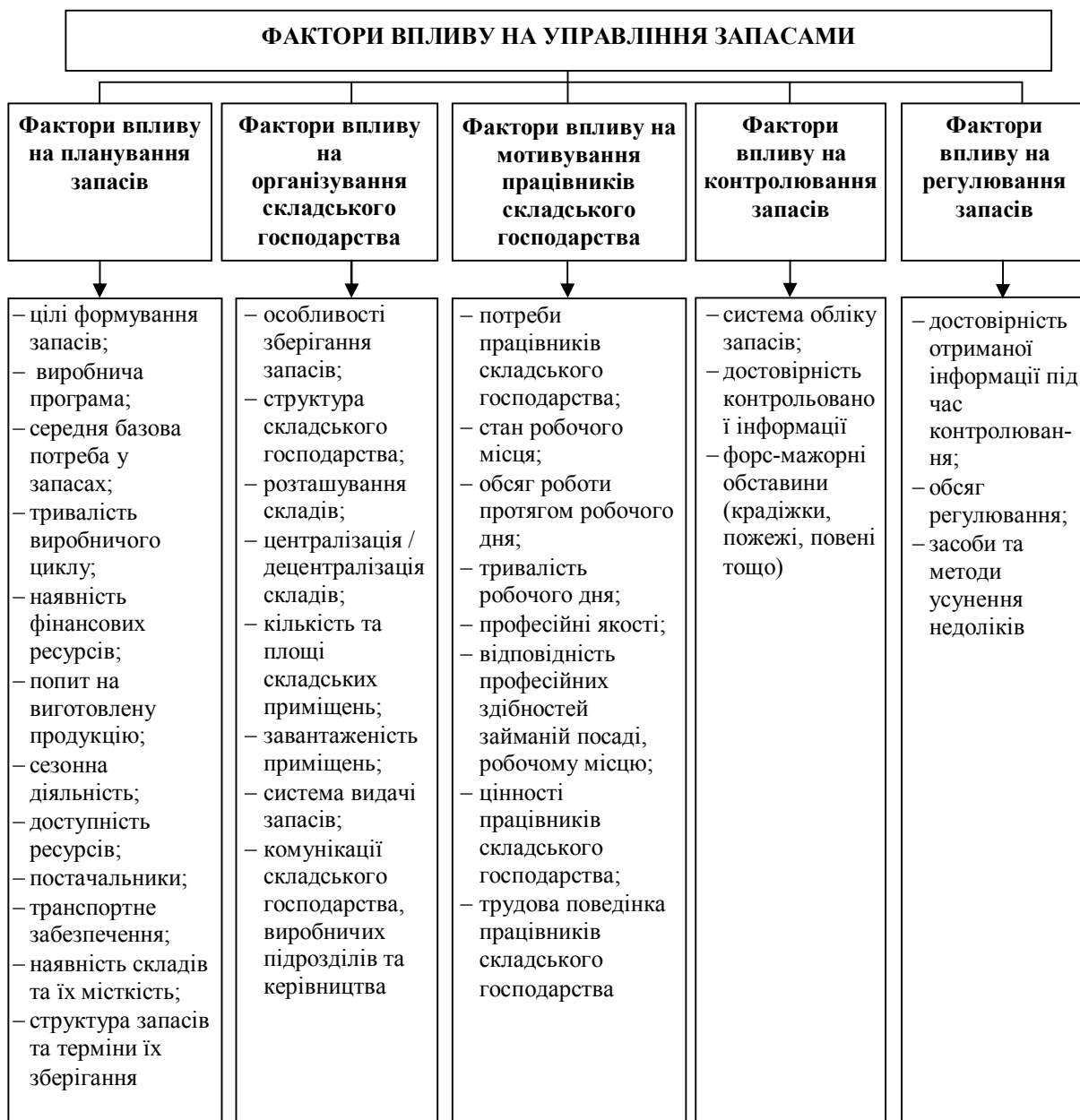

Рис. 1. Типологія факторів впливу на управління запасами за функціями управління

Фактори впливу на планування запасів – це ті фактори, що визначають, чи підприємство буде формувати запаси, чи ні, якого обсягу, якої структури, періодичність

їх поповнення тощо. Це початкові, іншими словами, стартові фактори, що мають значний вплив на процес планування та управління, стимулюють чи дестимулюють формування і накопичення запасів.

Фактори впливу на організування складського господарства визначають розміри, розміщення та призначення складських приміщень, їх функціональну приналежність, наповненість і підпорядкування, розташування та переміщення запасів. Це фактори, що впливають на внутрішні процеси складування підприємства, впорядковуючи їх або чинячи негативний вплив. Фактори мотивування працівників складського господарства визначають, наскільки продуктивно та якісно виконуватиметься робота працівників, пов'язаних із запасами.

Контролювання рівня запасів, їх стану, структури, розміщення, обсягу надзвичайно важливий процес, що визначає недоліки функціонування складського господарства, процесу планування запасів та мотивування працівників. Фактори, що чинять вплив на цей процес покращують або погіршують результат контролювання, що відображається на подальшій діяльності не лише складського господарства, але і підрозділів виробництва, збуту та ін. Фактори впливу на регулювання недоліків, пов'язаних із управлінням запасами, визначають наскільки покращиться або погіршиться сам процес управління ними. Правильне усунення недоліків забезпечує формування ефективної системи управління запасами. Вплив кожного із виділених факторів наведені в табл. 1.

Таблиця 1

Характеристика впливів факторів на управління запасами у відповідності функцій управління ними

№ з/п	Фактори	Вплив факторів на процес управління запасами
1	2	3
Фактори впливу на планування запасів		
1	Цілі формування запасів	Забезпечує цільове накопичення запасів. Неправильно поставлені цілі спричиняють до формування нераціональних обсягів запасів
2	Виробнича програма	Надає кількісні орієнтири при плануванні обсягу запасів відповідно до виробничого процесу протягом виробничого періоду
3	Середня базова потреба у запасах	Коригує формування обсягів запасів у відповідності до використання у базовому періоді
4	Тривалість виробничого циклу	Подає часові орієнтири у формуванні поточних запасів. Скорочення або сповільнення циклу зумовлює нераціональне накопичення запасів
5	Наявність фінансових ресурсів	Забезпечує можливість формування запасів у повному обсязі відповідно до потреб, або обмежує заплановане поповнення запасів, зумовлює їх відсутність та затримання постачання
6	Попит на виготовлену продукцію	Корегує обсяги виготовлення продукції та формування запасів відповідно до ринкового споживання. Значні коливання попиту дисфункціонально впливають на процеси виробництва та накопичення запасів
7	Сезонність ресурсів	Дозволяє накопичення запасів за низькими цінами в період сезону, проте нетривалий період зберігання деяких видів сезонних запасів зумовлює додаткові технологічні перетворення із ресурсами та створення буферних запасів
8	Доступність ресурсів	Відкритий доступ до ресурсів усуває бар'єри у створенні запасів, корегує обсяг (зменшує їх надлишкове накопичення). Закритість зумовлює формування запасів з альтернативних ресурсів (не завжди по якості та ціні відповідних) або накопичення запасів значними обсягами заморожуючи оборотні кошти

Продовження табл. 1

9	Постачальники	Узалежнюють підприємства своєчасністю поставок запасів, їх належною якістю, доступністю цін тощо
10	Транспортне забезпечення	Пришвидшує період доставки, дозволяє регулювати обсяги та частоту поповнень запасів. Наявність альтернативних видів транспорту дозволяє вибрати між часом та вартістю постачання, їх відсутність створює залежність від наявного
11	Наявність складів та їх місткість	Відсутність складів зумовлює пошук та оренду складських приміщень, підсилює залежність від постачальників, наявність дозволяє зберігати необхідний обсяг запасів
12	Структура запасів та терміни їх зберігання	Визначає період зберігання запасів, якщо термін придатності є тривалим, а склад згрупованим – це полегшує складування, зберігання запасів тощо. Нетривалі терміни зберігання зумовлюють псування запасів, вимагають спеціальних умов зберігання та ускладнюють процес планування
Фактори впливу на організування складського господарства		
13	Особливості зберігання запасів	Вимагають створення спеціалізованих складів у відповідності технологічним умовам зберігання
14	Структура складського господарства	Чинить вплив на процес складування продукції створюючи перешкоди при складуванні (відсутність відповідних приміщень, нераціональність розташування тощо), або навпаки покращувати процес складування
15	Розташування складів	Близькість складів до виробництва пришвидшує потрапляння запасів у виробничий процес, віддаленість складів та неграмотне розташування зумовлює складність потрапляння запасів у виробництво та незручності зберігання
16	Централізація / децентралізація складів	Відповідно до виду, масштабу та особливостей діяльності вибирають застосування централізації або децентралізації складів. Централізація передбачає створення центральних складів на яких зосереджено усі види запасів, децентралізація - це наявність низки складів на яких присутні відповідні запаси. Як правило підприємства використовують і централізовані і децентралізовані склади, або децентралізацію складів та централізацію інформаційного забезпечення про запаси
17	Кількість та площі складських приміщень	Наявність відповідних складських приміщень потребам підприємства забезпечує побудову ефективної структури управління запасами, відсутність навпаки
18	Завантаженість приміщень	Раціональна наповненість складських приміщень розподіляє витрати утримання складських приміщень на загальний обсяг запасів та забезпечує ефективне складування запасів. Нераціональна завантаженість спричинює значні витрати на утримання запасів та складів.
19	Система видачі запасів	Ведеться контроль за видачею запасів, що попереджує несанкціоноване використання запасів, попереджує крадіжки та недостачі
20	Комунікації складського господарства, виробничих підрозділів та керівництва	Забезпечують зв'язок із елементами системи управління запасами, що відображає потреби виробничих підрозділів, можливості складського господарства та швидке реагування керівництва

Продовження табл. 1

1	2	3
Фактори впливу на мотивування працівників складського господарства		
21	Потреби працівників складського господарства	Задоволення потреб працівників мотивує їх до виконання належним чином своїх обов'язків, протилежне навпаки
22	Стан робочого місця	Укомплектовані робочі місця створюють умови для діяльності працівників. Відсутність необхідних предметів і засобів діяльності зменшують продуктивність праці
23	Об'єм роботи протягом робочого дня	Оптимальне навантаження на працівників стимулює їх виконувати роботу якісно, уважно, продуктивно тощо. Перевантаження зумовлює квапливе виконання, втому працівників та неефективність у подальшій діяльності; недовантаження працівників стимулює їх заповнювати вільний робочий час неробочою діяльністю
24	Тривалість робочого дня	Дотримання встановлених норм в Кодексі законів про працю ст. 50 забезпечує не перевантаження працівників та якісне виконання своїх обов'язків
25	Професійні якості	Професійні якості працівників складського господарства вимагають низки характеристик (пильність, дисциплінованість, самоконтроль, уважність тощо)
26	Відповідність професійних здібностей займаній посаді, робочому місцю	Стимулює результативне виконання обов'язків, під час мотивування, дозволяє досягнення високих показників працездатності та ін., невідповідність навпаки
27	Цінності працівників складського господарства	Відображають важливість, виражаються в матеріальній (речовій) та нематеріальній формах. Переважання таких цінностей як чесність, репутація тощо зумовлює сумлінне виконання посадових обов'язків та використання моральних стимулів мотивування (грамоти, дипломи, подяки тощо, підвищення у
28	Трудова поведінка працівників складського господарства	Присутність у трудовій поведінці працівників складського господарства колективних або одноосібних дій на досягнення цілей формування запасів покращує процес мотивування. Відсутність у трудовій поведінці трудової культури вимагає посилення мотивування працівників складського господарства.
Фактори впливу на контролювання запасів		
29	Система обліку запасів	Існує дві системи – періодичного та постійного обліку запасів. Система постійного обліку надає інформацію стосовно запасів на будь-яку дату на основі розрахунків; система періодичного обліку запасів відображає обсяг запасів в кінці та на початку періоду на основі проведення інвентаризації залишків. Надає інформацію про наявність запасів необхідну для контролювання (фіксує усі надходження, видатки запасів, витрати на їх придбання тощо)
30	Достовірність контрольованої інформації	Забезпечує отримання достовірних, або недостовірних результатів контролювання
31	Форс-мажорні обставини (крадіжки, пожежі, повені тощо)	Створюють додаткові перешкоди під час контролювання запасів
Фактори впливу на регулювання запасів		
32	Достовірність отриманої інформації під час контролювання	Достовірність забезпечує усунення недоліків та покращення управління запасами на підприємстві. Недостовірність інформації зумовлює застосування непотрібних методів регулювання системи управління запасами, що завдає шкоди підприємству

Продовження табл. 1

1	2	3
33	Обсяг регулювання	Незначні усунення не вимагають застосування низки способів і методів регулювання, значний діапазон регулювання вимагає прийняття управлінських рішень, застосування низки методів.
34	Засоби та методи усунення недоліків	Слугують інструментарієм при регулюванні запасів усуваючи недоліки

Врахування факторів впливу на управління запасами дає можливість підприємству уникнути помилок, покращити результат діяльності тощо.

Висновки. Вплив факторів на процес управління запасами відбувається як ззовні, так і внутрішньо, проте, розглядаючи управління на основі процесно-структурованого підходу виділено п'ять функцій (планування запасів, організування складського господарства, мотивування працівників складського господарства, контролювання та регулювання запасів). Тому виділення факторів впливу на функції забезпечить комплексне врахування усіх позитивних та негативних умов, що забезпечить формування ефективної системи управління ними. Подальші розробки в цьому напрямку стосуватимуться комплексного дослідження кожного із факторів з позиції його сутності та ступеня впливу.

1. Кузьмін О.С. Теоретичні та прикладні засади менеджменту: [Навчальний посібник] / О.С. Кузьмін, О.Г. Мельник – [3-тє вид. доп. і перероб.] – Львів: Національний університет “Львівська політехніка” (Інформаційно-видавничий центр “ІНТЕЛЕКТ+” Інституту післядипломної освіти), “Інтелект-Захід”, 2003. – 352 с.
2. Мізюк Б.М. Сучасна логістика: моделювання інформаційних потоків у торговельних мережах: [монографія] / Б.М. Мізюк, Н.І. Бойко – Львів: Львів. комерц. акад., 2011. - 205 с.
3. Гончар Л.А. Комерційна логістика: аспекти теорії та практики: [Монографія] / Л.А. Гончар, В.Г. М'ячин, В.М. Мазур, Л.Д. Титаренко. – Д.: Вид-во ДУЕП, 2010. – 188 с.
4. Малярєць Л.М. Формалізація задач у контролінгу логістичної діяльності підприємства: [монографія] / Л.М. Малярєць, Г.Л. Матвієнко-Біляєва – Х.: Вид-во ХНЕУ, 2010. – 228 с.
5. Сисоєв В.В. Механізм логістичного управління матеріально-технічним забезпеченням інститутів сектору безпеки держави: теорія, методологія та моделювання: [Монографія] / В. В. Сисоєв. – Х.: ХНЕУ, 2011. – 312 с.
6. Мороз О.В. Системні фактори ефективності логістичної концепції постачання на підприємствах: [монографія] / О.В. Мороз, О.В. Музика – Вінниця: УНІВЕРСУМ-Вінниця, 2007. – 165 с.
7. Марцин В.С. Економіка торгівлі: [Підручник] / В.С. Марцин – К.: Знання, 2006. - 402 с.
8. Огієнко С.О. Логістика: [Конспект лекцій у схемах і таблицях] / С.О. Огієнко, І.П. Дзьобко. – Харків.: Вид.ХНЕУ, 2009. – 96с.
9. Василевський М. Економіка логістичних систем. [Монографія] / М. Василевський, І. Білик, О. Дейнега, М. Довба, О. Костюк, Є. Крикавський, С. Кубів, С. Леонова, П. Малолєпші, О. Мних, С. Нікшич, І. Петецький, О. Попко, І. Рикованова, Н. Савіна, Л. Сопільник, Н. Чернописька, Л. Юрченко, Л. Якимішин, Л. Янковська [За наук. ред. Є. Крикавського та С. Кубіва] – Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2008. - 596 с.
10. Яремко О.Р. Управління матеріальними ресурсами та їх запасами [Автореферат дисертації на здобуття наукового ступеня кандидата економічних наук за спеціальністю 08.06.01 – “Економіка підприємства та організація виробництва”] / О.Р. Яремко – Харків, 1997. – 17с.
11. Окландер М.А. Логістика: [Підручник] / М.А. Окландер – К.: Центр учбової літератури, 2008. – 346с.
12. Тупчій В.А. Управління запасами сировини та товарів в підприємствах ресторанного господарства: [автореферат дисертації на здобуття наукового ступеня кандидата економічних наук за спеціальністю: 08.07.05 – “Економіка торгівлі та послуг”] / В.А. Тупчій – Харків: Харк. держ. ун-т харч. та торгівлі ХДУХТ, 2006. – 18с.
13. Семчук Ж.В. Логістичний підхід до організації складування запасних частин на промисловому підприємстві / Ж.В. Семчук, Л.І. Третякова, С.Й. Чучмарьова // Вісник НУ «Львівська політехніка». – Львів: Національний університет “Львівська політехніка”, 2010. – «Логістика» № 669 – с.322-327
14. Великий плумачний словник. Сучасна українська мова. / [За ред. А.П. Загнітко, І.А. Щукіна] – Донецьк: ТОВ ВКФ “БАО”, 2008. – 704с.
15. Лукичева Л.И. Управленческие решения: [Учебник] / Л.И. Лукичева, Д.Н. Егорычев [под ред.: Ю. П. Анискина] – [3-е изд., стер.] – М.: ОМЕГА-Л, 2008. – 383 с.
16. Економічний аналіз: [Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів спеціальності 7.050106 “Облік і аудит”] / [За ред. проф. Ф.Ф.Бугинця] – Житомир: ПП “Рута”, 2003. – 680с.